

Vlaams Ministerie
 van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
 Hendrik Consciencegebouw
 Koning Albert II-laan 15
 1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
 www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool te Kortesseem

---

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	15602
	Instelling	Gemeentelijke Basisschool Johan JORISSEN
directeur		Johan JORISSEN
adres		Fonteinstraat 9 - 3721 VLIERMAALROOT
telefoon		011-37.95.62
fax		011-37.15.89
e-mail		gbskortesseem@scarlet.be
website/URL		
	Bestuur van de instelling	961656 - Gemeentebestuur van Kortesseem te KORTESSEM
adres		Kerkplein 11 - 3720 KORTESSEM
	Scholengemeenschap	118786 - Alken-Diepenbeek-Kortesseem- Nieuwerkerken te DIEPENBEEK
adres		Kloosterstraat 34 - 3590 DIEPENBEEK
	CLB	114918 - Vrij CLB Zuid - Limburg te TONGEREN
adres		Dirikenlaan 4 - 3700 TONGEREN
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	7/11/ 2011, 8/11/2011 en 10/11/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	10/11/2011
	Datum bespreking verslag met instelling	06/12/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Hilde Schoofs
	Teamleden	Frieda Thiels
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING.....	3
1. SAMENVATTING.....	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING.....	6
2.1 Leergebieden in de focus.....	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus.....	6
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	7
3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie.....	8
3.3 Lager onderwijs: Nederlands.....	9
3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie.....	10
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	11
4.1 Professionalisering.....	11
4.2 Begeleiding.....	12
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	13
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL.....	14
6.1 Wat doet de school goed?	14
6.2 Wat kan de school verbeteren?.....	15
6.3 Wat moet de school verbeteren?	15
7. ADVIES.....	16
8. REGELING VOOR HET VERVOLG.....	16

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

---

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De gemeentelijke basisschool bestaat uit drie vestigingsplaatsen gelegen in Vliermaalroot en Kortesseem. In Vliermaalroot, verspreid over Gauwerstraat en Fonteinstraat, hebben de kinderen de mogelijkheid om hun hele schoolloopbaan in de school te doorlopen. In Kortesseem, met vestigingsplaats Daaleinde, bestaat er een samenwerkingsakkoord met het vrije net. Hier verstrekt de school enkel onderwijs aan de leerlingen van het eerste, tweede en derde leerjaar. De drie vestigingsplaatsen - ieder met hun specifieke context en cultuur - profileren zich samen tot **een open en zorgzame school met een warm hart voor de kinderen**. Een stevig en concreet onderbouwd schoolwerkplan vormt hierbij de leidraad en geeft de schooleigen visie op kwaliteitsvol onderwijs weer.

De school neemt heel wat initiatieven om haar **eigen onderwijskwaliteit te onderzoeken en te bewaken**. Hiertoe verzamelt de school diverse **outputgegevens** die ze analyseert en bespreekt met het team. Ze berust zich hierbij zowel op de leerprestaties van de leerlingen, het rendement van haar onderwijs als de tevredenheid van de participanten. Indien nodig worden er extra accenten gelegd of gebeuren er bijsturingen in het aanbod. Tussen beide onderwijsnetten staat een op outputgerichte samenwerking in de kinderschoenen.

De leergebieden **Nederlands** en **wereldoriëntatie** staan in de focus van deze doorlichting. Voor deze leergebieden leveren de teamleden van beide afdelingen **voldoende inspanningen** om een aanbod te realiseren dat beantwoordt aan **de maatschappelijke opdracht**.

De leraren in **de kleuterafdeling** bieden de leerinhouden voor Nederlands en wereldoriëntatie **geïntegreerd en thematisch** aan. Hierbij hebben zij aandacht voor een doelgericht verrijken van de hoeken, hanteren zij diverse werk- en groeperingsvormen en bieden zij **levensecht onderwijs** aan. Kinderen krijgen kansen om te exploreren, te experimenteren en handelend te ontdekken. Het team staat nu voor de uitdaging om via het ingevoerde bewakingssysteem na te gaan of het aanbod volledig dekkend is of waar eventuele bijsturingen nodig zijn.

In **de lagere afdeling** zorgt het gebruik van een onderwijsleerpakket voor Nederlands ervoor dat alle domeinen **evenwichtig** aan bod komen en bevordert het **de verticale samenhang**. Interactieve werk- en groeperingsvormen verhogen de betrokkenheid van de leerlingen, bieden kansen om het eigen leerproces in handen te nemen en vergroten het transfergericht werken. De school is zich ervan bewust dat het uitwerken van een doelgerichte en evenwichtige observatie, evaluatie en rapportering meer tegemoet komt aan de totale persoonlijkheidsontwikkeling, die de school vooropstelt. Het correct gebruik van de decretaal bepaalde terminologie kent nog een groeimarge.

Ook voor wereldoriëntatie stofferen de teamleden hun aanbod hoofdzakelijk vanuit een onderwijsleerpakket dat de leerinhouden thematisch aanbiedt. Het team levert inspanningen om **de realiteitswaarde** van het onderwijs te verhogen en zorgt ervoor dat het leergebied in voldoende mate aansluit bij de leef- en belevingswereld van de kinderen. Het doelgericht aanwenden van tijd- en ruimtekaders vormt nog een aandachtspunt.

De school wendt de lestijden voor **gelijke onderwijskansen** op ondersteunende wijze aan. Binnen deze werking kan de school **de principes aan de basis van taalvaardigheidsonderwijs** en het – al dan niet op vraag van ouders – doorverwijzen van leerlingen naar externe ondersteuners in overweging nemen.

De school engageert zich om **welgekozen prioriteiten** uit te werken. Deze worden doelgericht geïmplementeerd waarbij het hanteren van **de kwaliteitscirkel** (plannen, uitvoeren, evalueren en bijsturen) een beleidsverworvenheid is. De prioriteiten koppelen aan **teamgerichte navormingen** is daarbij een evidentie. Het nascholingsplan krijgt vanuit schooleigen behoeften gestalte. Hoewel er in de school heel wat waardevolle

mogelijkheden zijn om de individuele deskundigheid te verhogen, kent het volgen van **individuele nascholingen** met het oog op een verdere expertiseontwikkeling, nog groeikansen.

Onder impuls van een gedreven zorgteam neemt de school heel wat initiatieven om tegemoet te komen aan **de zorgbehoeften** van de kinderen. Vertrekkende vanuit een gezamenlijk gedragen visie krijgen de kinderen '**onderwijs op maat**' aangeboden. Door duidelijke procedures, functionele instrumenten en gestructureerd overleg bewijst de leerbegeleiding haar systematisch karakter. De leraren zijn de eerstelijnsverantwoordelijken binnen de klaswerking en kunnen een beroep doen op de doelgerichte hulp van het zorgteam of op een ambulante leerkracht. Kinderen met extra noden worden planmatig opgevolgd.

Het open en positief schoolklimaat en de collegiale samenwerking vormen de basis van **een groeiende en een op effecten gerichte schoolontwikkeling** binnen een aangenaam leer-, leef-, en werkklimaat. De inspectie besluit deze doorlichting met **een gunstig advies** en is ervan overtuigd dat dit enthousiaste en vernieuwingsbereid team onder leiding van een krachtig en participatief beleid in staat is om de ingeslagen weg naar kwaliteitsvol onderwijs verder te zetten.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

---

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- Er zijn voldoende **outputgegevens** die erop wijzen dat de ontwikkelingsdoelen en de leerplandoelen Nederlands in voldoende mate worden nagestreefd. De observaties, het kleuterwerk, het kindvolgsysteem en de resultaten van de schoolrijpheidstests geven hiervoor de nodige indicaties. Deze gegevens verstrekken inzicht in de vorderingen van individuele kleuters en reiken tevens een beeld aan over de ontwikkeling van de klasgroep en de kwaliteit van het kleuteronderwijs op de school.
- Sinds kort hanteert het kleuterteam een werkinstrument aangereikt door de onderwijskoepel om **de doelgerichtheid** van het aanbod te verhogen. In de planningsdocumenten noteren de leraren per activiteit de hoofdoelen. Sinds vorig schooljaar worden de leerplandoelen elektronisch op een doelenlijst aangevinkt. Deze werking laat toe om op termijn **de volledigheid** van het aanbod in kaart te brengen, te bewaken en bij te sturen.
- Om **de continuïteit en de verticale samenhang** te optimaliseren, werkten de kleuterleraren een groeilijn uit voor bepaalde ontwikkelingsfacetten. Daarnaast biedt de kleinschaligheid van de kleuterafdeling en de goede samenwerking tussen de leraren kansen tot vele informele overlegmomenten die tevens de continuïteit versterken. Het is nog geen gewoonte om binnen de verschillende thema's streefwoordenschat doelgericht in te bouwen en na te streven. Hier resten er nog groeikansen om de verticale samenhang en de gradatie van het aanbod voor dit leergebied te optimaliseren.
- De thematische benadering, eigen aan de kleuterwerking, biedt ruime kansen tot **interactie** en zorgt voor **variatie en natuurlijke samenhang** binnen de domeinen. Onderwijsleerpakketten werken hierbij ondersteunend.
- **De spreek- en luistervaardigheden** krijgen tijdens de kring- en onthaalmomenten gerichte aandacht. Een klaspop als moderator nodigt de kleuters uit tot communiceren. Deze werking continueert zich in het eerste leerjaar. Teamleden dienen erover te waken dat tijdens spreekmomenten hoofdzakelijk de kleuters aan het woord zijn. Uitdagende materialen, maar ook motiverende werk- en groeperingsvormen zorgen ervoor dat de passieve en actieve taalbagage uitbreiden.
- De leraren treden ondersteunend, begeleidend en stimulerend op. Ze hanteren diverse werkvormen en functionele opdrachten, die gericht zijn op **differentiatie** en op **interactie** zowel tussen de leerkracht en de kleuter(s), als tussen de kleuters onderling.
- De inrichting van de verschillende speelwerkplekken getuigt van **een talig aanbod** waardoor de kleuters voldoende ervaringskansen krijgen. Het voorbereidend schrijven en lezen krijgen de nodige aandacht. In de kleutergroepen zijn er goed gevulde boekenhoeken aanwezig. Het bezoek aan de bibliotheek, de deelname aan auteurslezingen en de voorleesweek zijn voorbeelden van waardevolle impulsen die het leesplezier stimuleren.
- De verschillende observatie- en registratiedocumenten illustreren de aandacht die het kleuterteam heeft voor het **in beeld brengen van de ontwikkeling** en vormen de basis voor een gerichte ondersteuning. Deze waaier aan documenten herleiden tot doelgericht observeren, functioneel registreren en adequaat reageren vormt een mogelijk werkpunt.

- Bij de oudste kleuters is er intentionele aandacht voor **de overgang** naar het eerste leerjaar via diverse integratieactiviteiten, maar ook vanuit duidelijke afspraken naar het dagverloop (ochtendlied, tijdskalenders, kringgesprek, ...) en de didactische aanpak (voorbereidend schrijven, hoekenwerk, ...). Deze initiatieven verkleinen de drempel naar het eerste leerjaar.

3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- Voor dit leergebied kan de school veeleer vanuit haar aanbod maar minder goed vanuit haar opbrengsten aantonen dat ze **de leerplandoelen en de ontwikkelingsdoelen in voldoende mate nastreeft**.
- In het team leeft een groeiend besef dat **het bewaken van een harmonisch aanbod** belangrijk is om het leerplan te realiseren. Nagaan of de inspanningen voor wereldoriëntatie renderen en of de kleuters de nagestreefde doelen ook bereiken, is in ontwikkeling. Het recent ingevoerde bewakingssysteem laat op termijn toe vast te stellen welke inhouden overgeaccentueerd of ondergewaardeerd worden en om eventueel van daaruit het aanbod bij te sturen.
- Voor de keuze van de thema's baseren de leraren zich hoofdzakelijk op de jaarkalender maar grijpen zij ook naar **de leef- en belevingswereld** van de kleuters. Er wordt flexibel ingespeeld op de groepsdynamiek en op actuele gebeurtenissen wat de **actieve betrokkenheid** van de kleuters aanwakkert.
- Voor **het inhoudelijk stofferen** van de thema's beroepen de leraren zich op hun ervaring en deskundigheid, op divers bronnenmateriaal en op kleuterinitiatief. De teamleden hanteren een onderwijsstijl die een beroep doet op het enthousiasme en de leergierigheid van de kleuters. De thema's worden kenbaar gemaakt aan de ouders, zodat kleuters kansen krijgen om attributen mee te brengen. De meegebrachte materialen geven in de praatronde aanleiding tot interactie en spontane communicatie.
- De vele informele contacten en de uitgewerkte groeilijn ondersteunen **de verticale samenhang**. Inhoudelijke afspraken over de concrete en doelgerichte invulling van eenzelfde thema binnen de verschillende leergroepen treffen we eerder informeel aan. Voor de uitwerking van dit leergebied gelden weinig formele afspraken die de continuïteit garanderen.
- De teamleden leveren inspanningen om het onderwijs **levensecht** aan te bieden. Elk thema start vanuit één of meer waarnemingen. Daarvoor worden allerlei materialen, leeruitstappen in de (onmiddellijke) omgeving en de deskundigheid van experts aangewend. Daarnaast speelt het kleuterteam via een divers aanbod van doe-activiteiten in op **de exploratiedrang** van de kleuters. Het kindvriendelijke klasbeeld weerspiegelt duidelijk het actuele thema. Ook maakt de school werk van activiteiten en initiatieven die refereren aan milieu-, gezondheids- en verkeerseducatie.
- De **gestructureerde klas- en hoekeninrichting**, die doelgericht worden verrijkt in functie van het lopende thema, gekoppeld aan werkvormen die de zelfstandigheid en de planningsvaardigheden van de kleuters vergroten, creëren bij de oudere kleuters een werkomgeving die aanzet tot **zelfsturing**.
- De teamleden hebben aandacht voor **de continuïteit** in het gebruik van kalenders, pictogrammen en symbolen. Deze materialen ondersteunen **het ontluikend tijdsbesef en het symboolbewustzijn**.
- De leraren zijn er alert voor om **de ouders en grootouders te betrekken** bij de school- en klaswerking. Ouders krijgen de kans om, via het invullen van de hulpcheque, aan te geven wanneer en voor welke activiteit ze een helpende hand wensen te zijn.

- Gedurende drie schooljaren krijgt het team een vorming over **de leerplanvernieuwingen**. In de marge daarvan spenderen de leerkrachten gerichte aandacht aan de domeinen natuur en techniek.
- De school ontwikkelde nog geen duidelijke visie op **de evaluatie** van wereldoriëntatie. De leraren verwoordden dat dit leergebied deel uitmaakt van **een harmonische persoonlijkheidsontwikkeling**, maar zoeken veelal op eigen initiatief naar een observatie- en registratiesysteem. Het kleutervolgsysteem brengt de op de wereld georiënteerde activiteiten, talenten, doelen of attitudes nog niet systematisch in beeld.

3.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- Vanuit de resultaten van eigen, methodegebonden en externe toetsen kan de school aantonen dat ze bij zo veel mogelijk leerlingen **de eindtermen en de leerplandoelen** voor dit leergebied **bereikt**. Vestigingsplaats Daaleinde heeft beperkte en informele indicaties gezien de leerlingen na het derde leerjaar overstappen naar de vrije basisschool op dezelfde campus.
- **Reflectie** over resultaten op niveau van het leergebied of het leerdomein, beschouwd over een langere periode, voor de hele school of in aansluiting met de vrije basisschool, is nog geen basis voor het verankeren of bijsturen van het aanbod of de aanpak.
- Voor **de planning en de uitvoering** van haar aanbod gebruikt het team een onderwijsleerpakket. Sinds dit schooljaar werken de teamleden met de vernieuwde versie die sterker aansluit bij de schoolnoden. Hierdoor wordt de aandacht voor communicatieve taalvaardigheden in reële situaties verhoogd. Het consequent gebruik ervan zorgt ervoor dat alle domeinen evenwichtig aan bod komen. Dit garandeert volgens de teamleden **de gelijkgerichtheid** in het aanleren en toepassen van strategieën en zorgt voor de nodige verticale samenhang. Voor spelling voorzien de leerkrachten een bijkomend aanbod om het foutloos schrijven te stimuleren.
- Ondanks de dalende taalvaardigheid van de kinderen dat het team als knipperlicht expliciteert, werden tot op heden **de principes aan de basis van taalvaardigheidsonderwijs** nog niet onder de loep genomen. De mate waarin kinderen intentionele kansen krijgen om hun taalvaardigheid aan te scherpen, is sterk leerkrachtgebonden. De GOK-acties richten zich eerder op de realisatie van de basisprincipes van een goede klasdidactiek dan op de aanpak van specifieke ontwikkelingsknelpunten.
- De aandacht voor **het actief leerproces** is groeiende maar nog sterk leerkrachtafhankelijk. Sommige teamleden gebruiken interactieve werk- en groeiperingsvormen die de betrokkenheid van de leerlingen vergroten en het transfergericht werken ondersteunen. Andere teamleden kiezen voor een eerder klassikaal docerende aanpak die de kansen op actieve participatie van de leerlingen aan het onderwijs- en leerproces afremmen.
- De school heeft aandacht voor boekpromotie en het bevorderen van het leesplezier. De leraren investeren in **een leescultuur** om kinderen tot lezen te stimuleren en voorzien in een rijk en gevarieerd aanbod. Bibliotheekbezoeken, voorlezen en genieten van poëzie zijn enkele voorbeelden van waardevolle initiatieven. Binnen het leesproces begeleiden oudere leerlingen de jongere leerlingen. Een illustratie van een geïntegreerde samenwerking waarbij lees- en sociale vaardigheden hand in hand gaan.
- Op geregelde tijdstippen **evalueren** de leraren de vorderingen van de leerlingen. Het zijn voornamelijk deze resultaten die richtinggevend zijn voor de detectie van leerlingen met talige problemen. Om in te spelen op de noden van de leerlingen benutten de

leraren verschillende vormen van binnen- en buitenklasdifferentiatie. Zowel sterkere als zwakkere leerlingen krijgen een aanbod dat aansluit bij hun noden en behoeften.

- In meerdere klassen weerspiegelt **de rapportering** geen evenwichtige benadering van de verschillende domeinen. Nog te vaak blijkt er een overaandacht uit te gaan naar schrijven en lezen, daar waar teamleden de visie van het leerplan onderschrijven en aanreiken dat bij het taalonderwijs het communicatieve luik primeert. Ook binnen het leerlingvolgdossier zijn het vooral de technische aspecten, zoals technisch lezen en spelling, die binnen dit leergebied prioritair gescreend worden.
- Een ander aandachtspunt is het gebruik van **de juiste terminologie** voor de verschillende domeinen binnen de evaluatie- en de rapporteringspraktijk, de planningsdocumenten en het leerlingenwerk.

3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De school kan vanuit opbrengsten van externe, methodegebonden en soms ook zelfgemaakte toetsen aantonen dat ze voor zoveel mogelijk leerlingen **de eindtermen en de leerplandoelen bereikt**. Voor vestigingsplaats Daaleinde zijn er outputgegevens aanwezig tot en met het derde leerjaar.
- Om meer tegemoet te komen aan **de verwachtingen van het leerplan**, koos de school voor een uniform onderwijsleerpakket dat een aantal leraren aanvullen met eigen materialen. Sommige teamleden zijn nog zoekende en zitten in een experimenteerfase. Wanneer teamleden het aanbod voor dit leergebied stofferen vanuit verschillende onderwijsleerpakketten vergt dit een nauwe bewaking in relatie tot het bereiken van de leerplandoelen. Beleidsmatig zijn er intenties en initiatieven om de implementatie van dit leergebied op te volgen en te ondersteunen.
- De leraren brengen de meeste leerinhouden **geïntegreerd** aan. Ze werken vanuit thema's met **voldoende en evenwichtige aandacht voor de verschillende domeinen**. Het team koos ervoor om dit schooljaar **het domein techniek** prioritair uit te werken. Onder begeleiding van een leerkracht uit een naburige middenschool exploreren en experimenteren de leerlingen van de derde graad met het technische proces. De school heeft de intentie om conform het leerplan, de verhoogde aandacht voor techniek door te trekken naar de eerste en tweede graad.
- Om leerinhouden betekenis te geven vanuit **natuurlijke en functionele contexten**, sluiten de thema's aan bij **de leef- en belevingswereld van de kinderen**. Het gebruik van levensecht materiaal, de leerexcursies, het betrekken van experts, het gebruik maken van de plaatselijke omgeving en de extra-murosactiviteiten maken het onderwijs **werkelijkheidgericht**.
- De school maakt werk van activiteiten en initiatieven die milieu-, gezondheids- en verkeerseducatie gestalte geven. Vanuit het onderwijsleerpakket worden de lessen verkeer geïntegreerd aangeboden. Sommige leraren kiezen ervoor om vanuit een ander leerpakket extra leerinhouden binnen verkeer te kaderen. Beide methodes naast elkaar leggen en analyseren in functie van de te bereiken doelen, gebeurde nog niet.
- Het team kan zich beraden of in eerste instantie de afgesproken **tijdlijnen en kaarten** om leerinhouden, gebeurtenissen of personen te plaatsen in een tijds- en ruimteperspectief aanwezig zijn en of deze doelgericht en functioneel worden aangewend.
- De aanwending van **de actualiteit** is leerkrachtafhankelijk en krijgt slechts in beperkte mate een plaats in het aanbod toebedeeld. Het nieuws kaderen in onder meer tijd en ruimte gebeurt nauwelijks, wat ook blijkt uit het klasbeeld. De actualiteit aanwenden om leerinhouden te stofferen of toe te passen, is nog geen gewoonte. Enkele leraren beschikken over een digitaal bord dat ze vooral gebruiken om inhouden te illustreren.

- Om **de vorderingen** van de leerlingen in kaart te brengen hanteren de meeste leraren de toetsen aangereikt door het onderwijsleerpakket. Deze peilen naast de reproduceerbare kennis ook naar inzichten, vaardigheden en attitudes. De rapportering hierover gebeurt nog divers. Het is niet altijd af te leiden wat de beoordeling inhoudt.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid

Motivering

- De school beschikt over een visie op haar **deskundigheidsbevordering**, die aangeeft dat professionalisering leidt tot een krachtiger beleidsvoerend vermogen en tot een verbetering van de kwaliteit van het onderwijs.
- Vanuit schooleigen behoeften bepaalt de instelling haar nascholing. **De teamgerichte studiedagen**, die gelinkt zijn aan de prioriteiten, bieden kansen om op schoolniveau onderwijsvernieuwingen en/of -veranderingen te introduceren en te implementeren. Zo zet de school dit schooljaar haar driejarig traject verder voor de invoering van de vernieuwde leerplannen en wenst ze de talenten van de kinderen beter tot uitdrukking te brengen.
- De deelname aan **individuele nascholingen** is sterk leerkrachtafhankelijk en wordt slechts in beperkte mate benut. Tijdens functioneringsgesprekken wordt de professionalisering van het betrokken teamlid nog in mindere mate besproken met het oog op een verdere expertiseontwikkeling.
- De school weet **de individuele expertise** van haar teamleden **aan te wenden**. Zo neemt onder andere een bijzondere leermeester een deeldomein voor haar rekening en zet een structureel ingebouwde lestijd de leraren aan tot ondersteuning in een andere klasgroep.
- Op school zijn er mogelijkheden om **van elkaar te leren**. Op personeelsvergaderingen is er ruimte voor pedagogisch-didactisch overleg en niveau- en vestigingsplaats specifieke items. Tevens leidt de goede samenwerking tussen de leraren tot collegiale ondersteuning.
- Veelvuldig overleg resulteert in het uitwisselen van ideeën maar minder in **het afstemmen van aanbod en aanpak**. Het leren van elkaar onder de vorm van hospiteerbeurten in een open en ongedwongen sfeer, kent groeimogelijkheden.
- **De scholengemeenschap** reikt impulsen aan om zich verder professioneel te ontwikkelen. Op directie- en zorgniveau zijn er ondersteunende structuren waar schooloverstijgend informatie-uitwisseling en expertisedeling plaatsvinden. Ook voor leraren werden er in het verleden initiatieven opgezet die het leren van elkaar stimuleren. Illustratief hiervoor zijn de schoolhospiteerbeurten.
- **De samenwerking met externen**, zoals de pedagogische begeleidingsdienst, het CLB en de gon-medewerkers, verhoogt de professionalisering van de teamleden.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De school ontwikkelde **een visie** op leerbegeleiding en bouwde daaruit voortvloeiend **een degelijke zorgstructuur** op. Een overzichtelijk zorgcontinuüm en bijhorend stappenplan bepalen de rol van de verschillende actoren bij de zorgverlening en ambiëren een zorgwerking gaande van het nemen van preventieve initiatieven door de klastitularis tot een zorg die de school overstijgt.
- Het schoolorganigram vertoont **transparantie** in de organisatie van de lestijden en het personeel. In beide niveaus genereert de school heel wat lestijden voor leerbegeleiding, additionele klasondersteuning en/of klassplitsing.
- De school wil met de leerbegeleiding de kinderen **een goede omkadering** geven. Het engagement en de betrokkenheid van het zorgteam vormen een stevig fundament voor **een efficiënte en resultaatgerichte zorgaanpak**. Transparante procedures, functionele instrumenten en gestructureerd overleg zorgen voor een grote gelijkgerichtheid in het realiseren van de leerbegeleiding.
- Het schoolteam selecteerde binnen **de GOK-werking** de thema's 'socio-emotionele ontwikkeling' en 'doorstroming en oriëntering'. Tal van acties en initiatieven zijn uitgewerkt op school-, leerkrachten, en leerlingenniveau.
- De leraren krijgen een zicht op **de beginsituatie** van de groep of van individuele leerlingen via de formele overgangsbepreking, het kindvolgdossier en de vele informele contacten. Deze beginsituatie wordt gedurende het schooljaar verfijnd met gestandaardiseerde testen, eigen en methodegebonden toetsen en observaties, maar beperkt zich veeleer tot cognitieve en meetbare resultaten. In de kleuterafdeling is het team momenteel zoekende naar een functioneel en doelgericht volgsysteem dat het harmonisch ontwikkelingstraject van de kleuters transparant en efficiënt in kaart brengt.
- De groepsleraren zijn de spilfiguur voor **de eerstelijnszorg** in de eigen klas. Zij spelen in op problemen en variëren in werkvormen en aanbod. In de kleuterafdeling dragen de klasorganisatie en de klasinrichting bij tot klasinterne differentiatiemogelijkheden. De kleuters kunnen kiezen voor bepaalde activiteiten in de hoeken waar ontwikkelingsmateriaal met een verschillende moeilijkheidsgraad wordt aangeboden. Tevens nemen de kleuters ook in kleine groepjes deel aan ontwikkelingsondersteunende activiteiten waarbij groeps- of zorgleraren zorgen voor een geïndividualiseerd aanbod.
- In de lagere afdeling is **de binnenklasdifferentiatie** uitgebouwd en verankerd in de klaswerking. Zowel niveau- als tempodifferentiatie komen aan bod alsook het gebruik van coöperatieve werkvormen. Hoeken- en contractwerk worden aangewend om basisleerstof verder in te oefenen en om individuele verschillen tussen leerlingen op te vangen. De klasleerkrachten krijgen **adequate ondersteuning** van een zorgleerkracht of een ambulante leerkracht, al dan niet vraaggestuurd.
- **Kinderen met een zorgbehoefte** worden besproken op het zorgoverleg en het multidisciplinair overleg. Dit overleg wordt, op basis van een uniform document, door de klastitularissen voorbereid. Er zijn nog groeikansen wat betreft het formuleren van de concrete zorgvraag van de kinderen.
- Kinderen met specifieke noden kunnen terugvallen op **ondersteunende maatregelen**. Indien de opgezette hulpverlening niet het gewenste resultaat oplevert, kunnen

leerlingen, in overleg met de ouders, genieten van een individueel leertraject met een aangepaste evaluatie en rapportering.

- De zorgcoördinator organiseert **de contacten en de overlegmomenten** tussen de school, de ouders en de externe hulpverleners. Het team voelt zich hierin duidelijk ondersteund. **De samenwerkingsverbanden** met het CLB en de andere externe partners verlopen vlot. Toch mag worden gesteld dat het team zich dient te bezinnen over het hoge percentage van leerlingen dat een beroep doet op externe ondersteuning, al dan niet gebaseerd op een doorverwijzing van de school. Het decreet Gelijke Onderwijskansen (2002) reikt scholen middelen aan om via een geïntegreerd ondersteuningsaanbod alle kinderen dezelfde optimale mogelijkheden te bieden om te leren en zich te ontwikkelen.
- Om de zorgwerking steeds verder te optimaliseren, neemt het zorgteam regelmatig deel aan **extern georganiseerde nascholingen**. De opgedane expertise wordt duidelijk aangewend om de zorgwerking op school te optimaliseren.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De school **profileert** zich als een zorgzame school met aandacht voor elk kind. De schoolvisie vermeldt dat - conform aan de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen - het beschikken over een positief zelfbeeld, motivatie en zelfinitiatief nemen de basiskenmerken zijn voor de ontwikkeling. Het team levert inspanningen om het aanbod af te stemmen op de mogelijkheden van de kinderen. Hierbij gaat er een permanente aandacht uit naar het stimuleren van het welbevinden en de betrokkenheid van alle kinderen.
- De directeur streeft naar **een open en participatief beleid** met de verschillende schoolpartners. De leraren worden uitgenodigd om te participeren in de besluitvorming. Beslissingen worden meestal in consensus genomen. Indien nodig hakt de directeur de knopen door. De leraren waarderen de menselijke benadering en de toegankelijkheid van het interne leiderschap.
- **Het gedeelde leiderschap** krijgt vooral gestalte via de zorgwerking. Het ondersteunende netwerk en de goede verstandhouding tussen de teamleden onderling, binnen en over de verschillende vestigingsplaatsen, hebben een gunstige invloed op de schoolontwikkeling.
- **Het uitgewerkte schoolwerkplan** geeft de schooleigen visie op **kwaliteitsvol onderwijs** weer en bundelt de gemaakte afspraken. Het vormt een referentiekader en ondersteunt een gelijkgerichte uitvoering en een gezamenlijke doelgerichtheid.
- In de school heerst een klimaat van vernieuwingsbereidheid, enthousiasme en positief kritische ingesteldheid. Er is een duidelijke **ontwikkelingsdynamiek** waarneembaar onder impuls van het leiderschap. De leraren stralen het engagement uit om samen school te maken.
- De school werkt **doelgericht** een aantal prioriteiten uit. Deze worden beleidsmatig opgenomen binnen een termijnplanning. Het beleid bewaakt een afwerking van wat is opgestart. Het hanteren van **de kwaliteitscirkel** (plannen, uitvoeren, evalueren en bijsturen) is voor het schoolbeleid daarbij een verworvenheid.
- Het interne leiderschap volgt de klaspraktijk van de leraren op om de gezamenlijke doelgerichtheid en de uitvoering van gemaakte afspraken te bewaken. Via onder meer klasbezoeken en functioneringsgesprekken ondersteunt en coacht hij het professioneel handelen van de teamleden en krijgen zij gerichte feedback. Indien aangewezen suggereert de schoolleiding bepaalde werkpunten en/of een bijsturing in het aanbod.
- De school besteedt aandacht aan **haar kwaliteitszorg** en neemt initiatieven om een bewaking van haar eigen kwaliteit op te zetten. Op geregelde tijdstippen analyseert de school outputgegevens en diverse onderwijskundige aspecten om waar nodig

bijsturingen door te voeren in functie van een groeiende schoolontwikkeling. Ze berust zich hierbij zowel op de leerprestaties van de leerlingen, het rendement van haar onderwijs als de tevredenheid van de participanten.

- De school maakte nog geen werk van een formeel talenbeleid. Toch onderneemt het team een aantal initiatieven om **de taalontwikkeling** van de kleuters en de leerlingen te bevorderen.
- De aangewende **GOK-lestijden** zorgen voor het nodige effect. De gekozen doelen en acties zijn helder geformuleerd. Vanuit een zelfevaluatie werden sommige acties bestendig en anderen bijgestuurd of verder uitgewerkt.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- In beide afdelingen slaagt het team erin om voor de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie een aanbod te realiseren dat beantwoordt aan de decretale opdracht.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Er heerst een zorgverbredende cultuur op school. De leraren spannen zich in om kinderen met zorgbehoeften te ondersteunen, te begeleiden en op te volgen.
- In beide afdelingen zorgt het team voor een werkelijkheidsgerichte aanpak voor wereldoriëntatie. In de kleuterafdeling worden de thema's tijdsgebonden ingevuld, rekening houdend met interesses en behoeften van de kinderen. In de lagere afdeling wordt dit leergebied grotendeels ingevuld met de leerinhouden van een leerpakket, aangevuld met cursorische lessen en uitgewerkte projecten.
- Het gebruik van activerende werk- en groeperingsvormen biedt leerlingen kansen om het eigen leerproces zelfstandig of in samenspraak vorm te geven.
- De school beschikt over een degelijk gestructureerd en praktisch hanteerbaar schoolwerkplan waarin zowat alle aspecten van het schoolgebeuren vervat liggen. Het bevordert in belangrijke mate de gelijkgerichtheid en de gezamenlijke doelgerichtheid.
- Teamgerichte nascholingen worden vanuit schooleigen behoeften gekozen en sluiten in belangrijke mate aan bij de schoolprioriteiten.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De school kenmerkt zich door een krachtig en participatief beleid en wordt bijgestaan door een vernieuwingsbereid en enthousiast team. Samen beschikken zij over een ontwikkelingsdynamiek om de hen toevertrouwde kinderen kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden.
- Op beleidsniveau worden een aantal procedures uitgezet om de leerplandoelen in toenemende mate als basis te nemen voor het onderwijsleerproces.
- De school heeft werk gemaakt van haar outputbeleid. Ze beschikt over het nodige zelfevaluerend vermogen om de eigen werking regelmatig in vraag te stellen en indien nodig te voorzien in de wenselijke bijsturingen.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het kleuterteam kan de implementatie van het werkinstrument aangereikt door de onderwijskoepel verder zetten om de doelgerichtheid in het aanbod te bewaken en eventueel bij te sturen.
- Zowel voor de interne als de externe communicatie kan de school de correcte terminologie voor de verschillende leergebieden en -domeinen hanteren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De leraren in de kleuterafdeling kunnen zich beraden over de invoering van een efficiënt en doelgericht kleutervolgsysteem dat het harmonische ontwikkelingstraject transparant in beeld brengt.
- Conform aan het schoolwerkplan, waar de school een totale persoonlijkheidsontwikkeling beoogt, kan de school alle aspecten opnemen in een doelgerichte en evenwichtige observatie, evaluatie en rapportering.
- De school kan de individuele deskundigheid van de teamleden verhogen door meer gebruik te maken van de nascholingsmogelijkheden. De visie en de ideeën hierrond zijn nog erg divers. De deskundigheidsbevordering, gekoppeld aan individuele interesses en noden, is nog te beperkt en te vrijblijvend.
- Gezien de toenemende taalheterogeniteit kan de school werk maken van taalvaardigheidsonderwijs en de principes aan de basis hiervan gelijkgericht in de school- en klaspraktijk implementeren.
- De school kan zich vanuit het GOK-decreet beraden over het opzetten van een brede en efficiënte leerbegeleiding voor alle kinderen alvorens naar externe ondersteuning door te verwijzen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het schoolbeleid kan de gemaakte afspraken voor tijd- en ruimtekaders nauwgezetter opvolgen om de continuïteit en de functionele aanwending ervan te bewaken.
- De school kan op lange termijn outputgegevens verzamelen over de totale schoolloopbaan van haar leerlingen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Hilde Schoofs

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: